

Sak 1/2023 Budsjettet 2023 - fordeling av midler til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak (FKT) og drift av rovviltnemnda og sekretariatet

Saksutredning fra sekretariatet

Følgende legges til grunn for saksframlegget:

- [Roviltforliket i 2011 \(Representantforslag 163 S 2010-2011\)](#) - sikre en rask og effektiv håndtering av spørsmål knyttet til løpende forvaltning av rovvilt
- [Forskrift 1. januar 2013 nr. 3 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak](#)
- [Forvaltningsplan for rovvilt i region 2 – Sør-Norge, februar 2022](#)
- Omsøkte FKT-tiltak fra fylkene
- Planleggingsramme for regionale rovviltnemnder 2023 – *forebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT) og drift*, fra Miljødirektoratet datert 23.02.2023 (vedlagt)

Saksopplysninger

Planleggingsrammer for 2023

Tabell 1. Planleggingsramme for regionale rovviltnemnder 2023.

Region	Tilskudd Kap. 1420.73 Prosjekt 08116	Tjenestekjøp Kap. 1420.21 Prosjekt 22104	Drift av sekretariat Kap. 1420.21 Prosjekt 22103
1	850 000	350 000	
2	3 000 000	450 000	550 000
3	5 000 000	1 000 000	350 000
4	4 900 000	600 000	600 000
5	15 500 000	1 000 000	350 000
6	13 500 000	1 500 000	
7	10 000 000	500 000	875 000
8	14 000 000	1 500 000	
SUM	67 250 000	6 900 000	2 725 000

Midlene fra Miljødirektoratet skiller mellom tilskudd til rovvilttiltak - Kap. 1420.73 og Tjenestekjøp og Drift av nemnder og sekretariat, begge Kap. 1420.21, men med ulike prosjektnummer. Tilskuddsramma for region 2 er uendret på 3 mill. kr, mens postene til Tjenestekjøp og Drift av nemnda/sekretariat begge er økt med kr 50 000.

Sentrale føringer

Statsforvalteren i Oslo og Viken har sekretariatsansvar for to regionale rovviltnemnder – region 2 (Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder) og region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) og får søknader og midler for to rovviltregioner. Håndteringen av søknader innenfor Oslo og Viken, og Agder som også inngår i to rovviltregioner, må derfor koordineres.

Rovviltnemnda skal med utgangspunkt i planleggingsramma fordele midlene til ulike typer av tiltak og fordele dem mellom fylkene i regionen. Etter nemndas vedtak fordeler Miljødirektoratet midlene til forebyggende og konfliktdempende tiltak til de respektive Statsforvalterne i regionen.

Statsforvalterne behandler og prioriterer mottatte søknader i tråd med fastsatt regelverk for tilskuddsordningen, føringer for prioriteringer og strategier for bruken av forebyggende og konfliktdempende tiltaksmidler gitt i forvaltningsplanen. Statsforvalterne kan ikke overføre midler seg imellom uten skriftlig aksept fra Miljødirektoratet. Midlene skal i tillegg dekke løpende kostnader hver enkelt Statsforvalter har til administrasjon og kunngjøring av kvotejakt og lisensfelling.

Kapittel 1420.73 - Tilskudd til rovvilttiltak

Formålet med tilskuddsordningen er å forebygge rovviltskader i husdyrhold og tamreindrift gjennom å finansiere forebyggende tiltak. Videre skal midlene brukes til godtgjøring ved fellingsforsøk utført av kommunale/interkommunale fellingslag. Refusjonskrav fra kommunene må dekkes av nemnda innenfor den tildelte rammen av Kap. 1420 post 73. Midlene skal også bidra til å dempe konflikter og øke verdiskaping knyttet til forekomster av rovdyr i lokalsamfunn.

Kapittel 1420.21 – drift av nemnder og sekretariat

Tildelte midler skal dekke møtegodtgjørelser og reiser til nemnda og drift av sekretariatet. Lønnsmidler til drift av sekretariatet i region 2 er satt til rundt 225 000 kroner for 2023.

Kapittel 1420.21 - tjenestekjøp

Tildelte midler skal brukes til tjenestekjøp og forskningsaktivitet. Dette kan være forsknings- og utredningsoppgaver som bidrar til å utvikle og iverksette effektive forebyggende tiltak eller evaluere effekter av igangsatte tiltak. Midler til vakt- og beredskapsordninger hos statsforvalterne avsettes fra denne posten. I tråd med rovviltforliket i 2011 er det ønskelig å sikre ei rask og effektiv behandling av spørsmål knyttet til den daglige forvaltningen av rovvilt som svar på søknader om fellingstillatelse på rovvilt og aktuelle forebyggende tiltak i akutte situasjoner.

Fellingsvederlag ([rovviltforskriften § 9](#)) og godtgjøring ved fellingsforsøk etter refusjonskrav fra kommunene (rovviltforskriften § 9a), må dekkes av nemndene innenfor tildelte rammer av kapittel 1420.73. Rovviltnemndene skal årlig vurdere hvilket beløp som skal avsettes til iverksetting av

fellingsforsøk i lokal regi (administrasjon og organisering ved første gangs iverksettelse av en fellingsstillatelse). Siden 2015 har rovviltnemnda avsatt en felles sum for hele regionen til eventuelle fellingsforsøk utført av kommunale/interkommunale fellingslag. Dette er en ordning som har fungert godt, og som sekretariatet mener bør videreføres. Se under avsnittet om «Sekretariatets innstilling til fordeling av midler».

Fellingsforsøk godtgjøres med en sats på kr 1 600/jeger/dag. Dette gir ei ramme på kr 56 000 ved inntil fem deltakere og et fellingsforsøk som pågår i sju dager. Ramma kan økes dersom forsøket pågår over flere dager. I tidligere vedtak om kvote og vilkår for betinget skadefelling har nemnda lagt seg på ei ramme på inntil kr 50 000. Vi foreslår å videreføre denne ramma.

FKT-søknader mottatt av statsforvalterne

Statsforvalterne i region 2 har med hjemmel i § 16 om dispensasjon i forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, utsatt søknadsfrist til 15. februar. En oversikt over årets mottatte søknader og omsøkte beløp er gitt i tabellen under. I region 2 sin del av Oslo og Viken er det en nedgang på åtte søknader om forebyggende tiltak, mens samlet omsøkt beløp har økt noe. I region 2 sin del av Agder er det en dobling i søknadsbeløpet for forebyggende tiltak. I Vestfold og Telemark er det en nedgang på fem søknader om forebyggende tiltak og også en reduksjon i omsøkt beløp. Når det gjelder konfliktdempende tiltak er søknadsomfang tilnærmet uendret.

Tabell 2. Oversikt over søknader og søknadsbeløp om tilskudd til forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovviltregion 2 i 2023.

Type tiltak	Vestfold og Telemark		Oslo og Viken (region 2)		Agder (region 2)	
	Antall søknader	Søknadsbeløp	Antall søknader	Søknadsbeløp	Antall søknader	Søknadsbeløp
Konfliktdempende	3	356 125	3*	1 260 000*	3	110 325
Forebyggende	21	1 975 140	19	2 035 479	3	281 017

*De tre søknadene om tilskudd til konfliktdempende tiltak i Oslo og Viken er fellessøknader til region 2 og 4. Èn av disse er igjen fellessøknad med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark (gjelder Rovdyrskolen).

Søknader om tilskudd til konfliktdempende tiltak

NINA søker Statsforvalteren i Oslo og Viken (region 2 og 4) om kr 600 000 til å videreføre viltkamerastudiet (SCANDCAM – Viken 2023) som har pågått siden 2010. Det siste årene har det vært et nettverk av godt plasserte kamerafeller i Viken som supplerer overvåking av familiegrupper av gaupe og andre store rovdyr. Kamerafellene har årlig fanget opp familiegrupper som ellers ikke ville blitt registrert. Videre søker NINA hele rovviltregion 2 om kr 250 000 og rovviltregion 4 om det samme i Oslo og Viken og Vestfold og Telemark til prosjektet Scandlynx. Målet med dette prosjektet er å forstå hvilke mekanismer som gjør at enkelte rovviltregioner i Norge ikke når sine bestandsmål. Forvaltning av gaupe i et stadig mer oppstykket og nedbygget landskapet vil bli stadig mer krevende. Prosjektet vil studere forflytning, analysere landskapsbruk og utvikle nye avstandskriterier ved hjelp av GPS-merkede gauper i Sørøst-Norge.

Rovdyrskolen ved Stiftelsen Bjørneparken Rovdyrsenter har også i år søkt om kr 60 000 fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og kr 100 000 fra Oslo og Viken (region 2 og 4, med en fordeling 40/60. Vi anbefaler at disse tre konfliktdempende tiltakene behandles felles for region 2, og at det settes av til sammen kr 600 000 til disse tre tiltakene som kommer hele regionen til nytte. Sekretariatet svarer ut søknadene.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og Statsforvalteren i Agder har i tillegg mottatt et par andre konfliktdempende søknader av mindre søknadsomfang. Disse behandles av den enkelte statsforvalter innenfor den ramma nemnda setter av til hvert fylke.

Sekretariatets vurdering av fordeling av midlene

Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak – kapittel 1420.73

Tiltak i fylkene

Prioriteringer for bruk av midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT) er nedfelt i forvaltningsplanen. Sekretariatet har ut fra denne lagt vekt på omfanget av tap av sau på utmarksbeite, rovviltssituasjonen (geografisk fordeling av familiegrupper av gaupe i regionen, jamfør sak 8/2022 om kvotejakt på gaupe 2023) og innkomne søknader om midler til prioriterte tiltak. Det er også sett på tidligere vedtak i nemnda og fordeling av midler. I tabellen under vises en oversikt over midler til forebyggende tiltak som er tildelt hvert enkelt fylke de tre siste årene. Buskerud og Telemark har størst skadeomfang, og det er også her søknadsomfanget er størst.

Tabell 3. Midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak (1420.73) fordelt av rovviltnemnda til fylkene de siste tre årene.

Fylke	2020	2021	2022
Aust-Agder (Agder)	80 000	175 000	150 000
Vestfold og Telemark	790 000	825 000	1 400 000
Buskerud (Oslo og Viken)	1 480 000	1 550 000	1 250 000

Taps- og bestandssituasjonen i regionen

Tallene i tabellen under er hentet fra Rovbasen. Det er fortsatt flest erstatningsøknader fra Buskerud og Vestfold og Telemark. I 2022 var det en betydelig nedgang i antall søknader og utbetalt erstatningsbeløp i Vestfold og Telemark og i Agder sin del av regionen sammenlignet med året før. For Viken sin del var de et uendret antall søknader, men noe lavere erstatningsbeløp. De samlede erstatningsutbetalingene i region 2 var over 800 000 kroner lavere i 2022 enn i 2021.

Tabell 4. Sau og lam erstattet som tap til rovvilt i fylkene i region 2 i 2022 (tallene er hentet fra Rovbasen). Tallene i parentes viser antall søknader i 2021.

Fylke	Antall søknader	Erstattet		Beløp i kr
		Sau	Lam	
Viken sin del av region 2	40 (40)	51	365	1 158 810
Vestfold og Telemark	38 (46)	32	362	987 710
Agder sin del av region 2	11 (19)	10	74	220 380
Totalt	89	93	801	2 366 900

Drift av rovviltnemnda og sekretariatet – kapittel 1420.21, kr 550 000

Midler til å dekke møtegodtgjørelser/reiser til nemnda og drift av sekretariatet, tildeles samlet over kapittel 1420 post 21. Nemnda må derfor avsette midler til egen og sekretariatets drift. Ramma er økt med kr 50 000 fra 2022. Sekretariatet foreslår å øke midlene til drift av nemnda med kr 10 000 og midlene til sekretariatet med kr 40 000.

Tjenestekjøp – kapittel 1420.21, kr 450 000

Midler til tjenestekjøp og forskningsaktivitet blir tildelt over kapittel 1420.21 - tjenestekjøp. Dette kan for eksempel være forsknings- og utredningsoppgaver som bidrar til å utvikle og iverksette effektive forebyggende tiltak, eller evaluere effekter av igangsatte tiltak. Dette er en driftspost, som bare skal belastes utgifter til tjenestekjøp, lønn, reiser og annen drift. Midlene kan ikke brukes til utbetaling av tilskudd. Også denne ramma er økt med kr 50 000 fra 2022. Økningen er knyttet til innmeldt behov for å oppdatere Rovbasen med data om kongeørn (Buskerud og Telemark).

Rovviltnemnda formaliserte som nevnt i 2013 en beredskapsordning/vakttelefon i regionen fra og med 15. mai til og med 15. oktober (tilsvarende fem måneder i beitesesongen). Utgiftene ved dette har blitt finansiert over tjenestekjøp – kapittel 1420.21 - tildelt den enkelte fylkesmann/statsforvalter. Sekretariatet anbefaler at denne posten fortsatt dekker opp kostnader ved beredskapsordningen og vakttelefoner.

Til denne beredskapen drifter statsforvalterne egne informasjons- og beredskapstelefoner i beitesesongen og under periodene med lisensfelling og kvotejakt. I 2020 ble det innført felles SMS-varslings-tjeneste i regionen som driftes og bekostes av sekretariatet (Statsforvalteren i Oslo og Viken).

Vi anbefaler å avsette samme beløp per fylke som i 2022. Merkostnader ved SMS-varslings-tjenesten bør dekkes med kr 30 000 til sekretariatet som administrerer og bekoster denne ordningen (basert på erfaringene foregående år og påløpte kostnader hittil i år).

Sekretariatets innstilling til fordeling av midler

Sekretariatet viser til vurderingene over og tilrår en fordeling av den økonomiske ramma i henhold til tabell 5 under.

Tjenestekjøp kapittel 1420.21 skal som nevnt over dekke kostnader knyttet til å oppdatere Rovbasen med kongeørndata for Buskerud og Telemark. Resten av disse midlene foreslås fordelt mellom beredskapsordningene hos statsforvalterne. Det tas i år, som i 2022, sikte på å leie inn en løs på drevet halsende hund for skadefelling av ulv på Sør-Østlandet. Sekretariatet mener dette vil gagne store deler av region 2 i skadesituasjoner med ulv, og at det derfor er naturlig at vi bidrar økonomisk til dette. Som følge av dette, foreslår vi at ramma til Oslo og Viken settes noe høyere enn de øvrige.

Tilskudd kapittel 1420.73 til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak foreslås fordelt i henhold til omsøkte midler, skadeutvikling og tidligere års fordeling til fylkene. Miljødirektoratet minner om at nemndene i planleggingen må ta høyde for kostnader i forbindelse med godtgjørelse ved ev. skadefellingsforsøk utført av kommunale fellingslag. Refusjonskrav fra kommunen må dekkes av nemnda innenfor den tildelte ramma av dette kap./posten. Miljødirektoratet har ikke holdt tilbake midler til dette formålet.

Beredskapsmidler til akutte hendelser – Kap. 1420.73

Tidligere års erfaringer har vist at det er svært utfordrende å skulle avsette midler til beredskap og akutte skadesituasjoner i hvert fylke. Dette omfatter spesielt godtgjørelser ved fellingsforsøk og gjennomføring av akutte forebyggende tiltak. Slike hendelser oppstår uforutsigbart og vil variere mellom år og områder (fylker). Å avsette årlige midler til slike hendelser, spesielt i vår region med tre statsforvaltere, er utfordrende.

De siste årene har sekretariatet forvaltet midlene som regnskapsførende enhet og mottatt søknader og krav via de øvrige statsforvalterne. Erfaringene fra dette har vært positive. De tre siste årene har rovviltnemnda avsatt kr 200 000 til beredskap/akutte hendelser i vår region.

Med bakgrunn i Miljødirektoratets signaler om at de også i år har valgt å beholde noen akuttmidler sentralt for spesielle hendelser, og derav noe redusert tildeling til regionene, vurderer vi at det også i år vil være tilstrekkelig å avsette kr 200 000 til dette formålet.

Forslag til vedtak

Roviltnemnda i region 2 vedtar en slik fordeling av rovviltmidler over kapittel 1420 post 21 og 73:

Tabell 5. Innstilling til fordeling av kapittel 1420.73 og 1420.21 fordelt på ulike prosjektnummer.

	Tilskudd Kap. 1420.73 Prosjekt 08116	Tjenestekjøp Kap. 1420.21 Prosjekt 22104	Drift av sekretariat Kap. 1420.21 Prosjekt 22103
Ramme for region 2	3 000 000 kr	450 000 kr	550 000 kr
Roviltnemnda, drift			185 000 kr
Sekretariatet, drift			365 000 kr
Beredskap og akutte situasjoner, felles for alle fylkene, forvaltes av sekretariatet	200 000 kr		
Konfliktdempende tiltak felles for region 2: Rovdyrskolen Scandlynx Scandcam	100 000 kr 250 000 kr 250 000 kr		
Tjenestekjøp - oppdatere Rovbase med bestandsdata om kongeørn		50 000 kr	
Sms-varsling, felles		30 000	
Fordeling til fylkene:	2 200 000	370 000	550 000
Aust-Agder (Agder)	230 000	100 000	
Vestfold og Telemark	1 000 000	120 000	
Buskerud (Oslo og Viken)	970 000	150 000	550 000